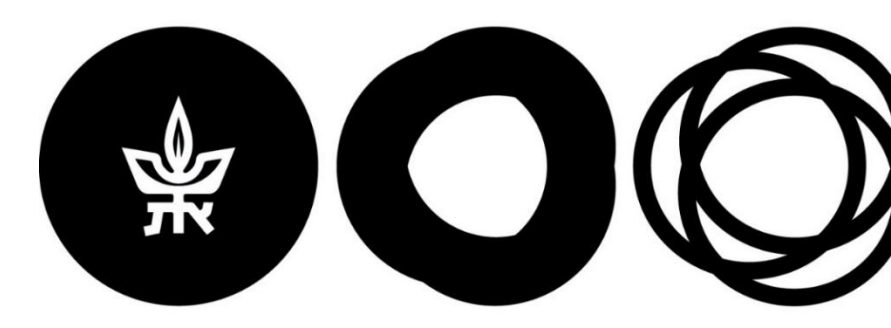

הצעדה להתפתחות חברתית
Social Development Lab

ערכי מורים ותלמידים ופרקטיקות הוראה

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

חן לאופר

עבודת התזה נכתבה בהנחייתה של ד"ר אלה דניאל

ב. שיטה

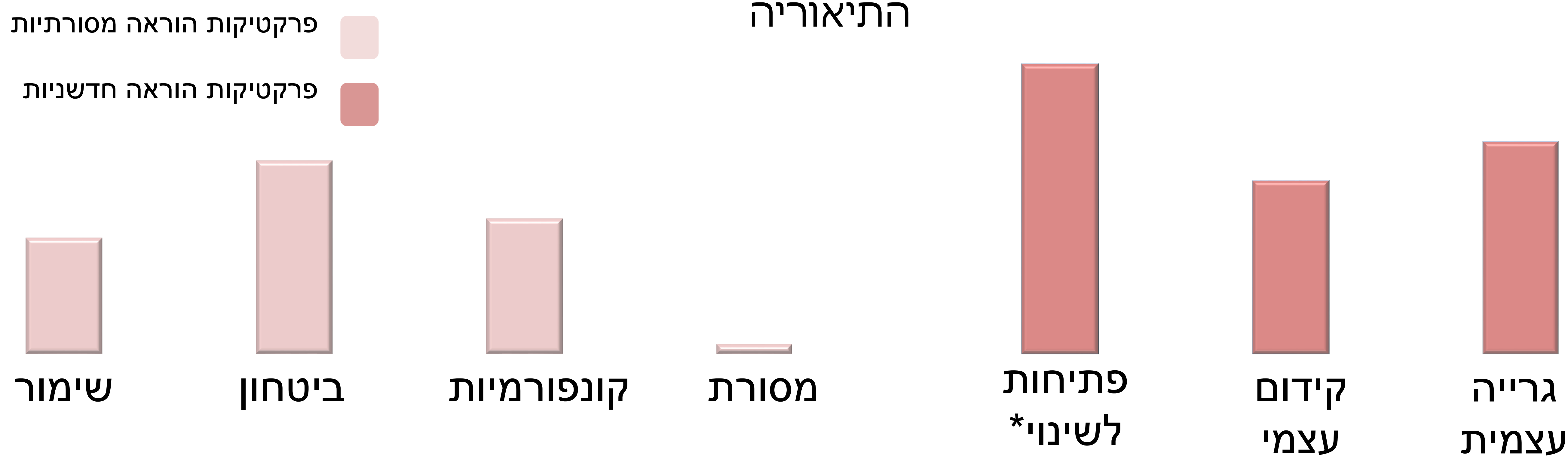
במחקר השתתפו 386 מורים, 46 גברים ו-322 נשים. ערכיהם נמדדו עם שאלון PVQ-21 (Portrait Values Questionnaire 21), בו הנחקר מדרג רמת דמיון בינו לבין דמות אחרת (Schwartz, 2012). לדוגמה: "חשוב לו לחשוב על רעיונות חדשים ולהיות יצירתי". שאלון פרקטיקות ההוראה הורכב משני שאלונים. שבעה פריטים נלקחו משאלון מכון הכשרת מנהלים אבני ראשה (אבני ראשה, 2010), למשל "אני מרצה בפני הכיתה לשם הקניית ידע", וארבעה משאלון TALIS-2018 Questionnaire (Teaching and Learning International Survey), סקר בינלאומי מטעם הארגון לשיתוף-פעולה ופיתוח כלכלי (OECD), לדוגמה "אני נותנת מטלות שמחייבות תלמידים לחשוב באופן ביקורתי".

מחקר 1- א. מבוא

מטרת המחקר: בחינת הקשר בין ערכי מורים לבין פרקטיקות הוראה, בדגש על מסורתיות וחדשנות. ערכים: מושגים מופשטים המתייחסים לתכונה, נטייה או מצב כללי, הנתפשים בעיני האדם ראויים וחשובים וכקריטריונים להערכת העצמי (Schwartz, 1992). פרקטיקות הוראה: למורים השפעה ניכרת על התנהלות התלמידים דרך פרקטיקות ההוראה בהן הם בוחרים להשתמש (Freeman, Eesbit, Anguiano & Adesope, 2017).

ג. תוצאות

כיווני הקשר בין פרקטיקות ההוראה של המורים וערכיהם תאמו את התיאוריה

נמצא קשר מובהק בין שימוש בפרקטיקות הוראה חדשניות לבין חשיבותם של ערכי פתיחות לשינוי בקרב המורים

ב. שיטה

במחקר השתתפו 275 ילדים בכיתות א'-ב' משישה בתי ספר שונים במרכז הארץ ו-24 מוריהם. ערכי מורים נמדדו באמצעות שאלון PVQ-21. פרקטיקות ההוראה נמדדו באמצעות שאלון ממכון אבני ראשה. ערכי תלמידים נמדדו במטלת דירוג ערכים לילדים PBVS-C (Picture-Based Value Survey for Children) (Döring et al., 2015).

מחקר 2- א. מבוא

מטרת המחקר: שחזור תוצאות מחקר 1, ובחינת הקשר בין ערכים ופרקטיקות ההוראה של המורה לבין הערכים שמפתחים תלמידיו. ערכי ילדים: ילדים מארגנים אחרת ערכים ביחס למבוגרים (Schwartz, 1992), אך מעגל הערכים קיים אצלם (Lee, 2017). לילדים גם יש הבנה של הניגודים וההתאמות בין ערכים שונים (Abramson, 2018).

ג. תוצאות

נתוני תלמידים				
נתוני מורים	קידום עצמי	התעלות מעל העצמי	פתיחות לשינוי	שימור
קידום עצמי	0.086	-0.244	-0.150	0.053
התעלות מעל העצמי	-0.65	0.283	0.087	-0.147
פתיחות לשינוי	-0.173	0.141	-0.119	0.427*
שימור	0.147	-0.161	0.160	-0.335
פרקטיקות הוראה מסורתיות	-0.375	0.232	0.124	0.093
פרקטיקות הוראה חדשניות	-0.118	0.122	0.059	0.026

מסקנות

ממצאי מחקר 1 מציגים קשר מינימלי בין פרקטיקות הוראה לבין הערכים של תלמידיהם. במחקר 2 לא נמצאו עדויות לקשר בין ערכי מורים לערכי תלמידים. יחד עם זאת, יש לשים לב לכוח הסטטיסטי המוגבל של מחקר זה.

ביבליוגרפיה

Schwartz, S. H. (1992). Universals in the Content and Structure of Values: Theoretical Advances and Empirical Tests in 20 Countries. *Advances in Experimental Social Psychology*, 25, 1-65. doi: 10.1016/s0065-2601(08)60281-6. Freeman, S., Eddy, S. L., McDonough, M., Smith, M. K., Okoroafor, N., Jordt, H., & Wenderoth, M. P. (2014). Active learning increases student performance in science, engineering, and mathematics. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 111 (23), 8410-8415. Schwartz, S. H. (2012). An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. *Online Readings in Psychology and Culture*, 2(1). doi: 10.9707/2307-0919.1116. Lee, J.-S. (2012). The effects of the teacher-student relationship and academic press on student engagement and academic performance. *International Journal of Educational Research*, 53, 330-340. doi: 10.1016/j.ijer.2012.04.006. Abramson, L., Daniel, E., & Knafo-Noam, A. (2018). The role of personal values in children's costly sharing and non-costly giving. *Journal of experimental child psychology*, 165, 117-134. Döring, A. K., Schwartz, S. H., Cieciuch, J., Groenen, P. J. F., Glatzel, V., Harasimczuk, J., ... Bilsky, W. (2015). Cross-cultural evidence of value structures and priorities in childhood. *British Journal of Psychology*, 106(4), 675-699.